## O výskytu okružáka Planorbis corneus Linné v jižních Čechách.

*Planorbis corneus* L., náš známý veliký okružák, byl zjištěn v jižních Čechách jen na několika málo místech: Uličný jej udává z Kestřan u Písku (vzácně), dále byl sbírán též v tůních u Hluboké. Obě tato naleziště leží při velkých vodních tocích (Otava, Vltava) a většinou se předpokládá, že vznikla zavlečením.

V květnu 1944 se mi podařilo zjistit 2 nová naleziště tohoto druhu v již. Čechách; jsou to: Zbudovský rybník u Dívčic (asi 9 km severovýchodně od Netolic) a rybníky mezi Vlhlavami a Pištínem (asi 7,5 km východně od Netolic); obě naleziště leží ve výši asi 390—400 m na okraji Budějovické roviny. Ze Zbudovského rybníka mám 5, z rybníků mezi Vlhlavami a Pištínem 15 dospělých exemplářů.

Okružáci z obou nalezišť se značně liší velikostí: ve Zbudovském rybníce žije forma normálních rozměrů (šířka 28 mm, výška 11 mm) a v přilehlé bažině u železničního náspu malá forma (22:8,5 mm), kdežto v rybnících mezi Vlhlavami a Pištínem se tento druh vyskytuje v exemplářích nápadně velikých (34:13,5 mm; 35:14 mm). Na srovnání: průměrnou velikost udává Uličný 30:12 mm, Ehrmann 27:11 až 12 mm. Z těchto několika údajů je velmi dobře patrno, jak je *Planorbis corneus* L. proměnlivý.

Obě nově zjištěná stanoviště působí dojmem původnosti; ostatně zavlečení tohoto druhu do jižních Čech není nijak dokázáno, poněvadž byl sbírán již za Uličného (1892) u Písku a ostatní části tohoto území a zvláště Budějovické roviny byly jen velmi nedokonale malakozoologicky prozkoumány. Podobně se také tvrdilo, že v jižních Čechách úplně chybí rod *Valvata*, a přece to byla mylná domněnka, neboť druh *Valvata cristata* Müller žije ve Skalském rybníku u Protivína, kde jsem v létě 1942 sebral velmi pěkný živý exemplář. Možnost zavlečení není ovšem zcela vyloučena pro nedostatek pozorování.

V Čechách je *Planorbis corneus* L. nejhojnější v Polabí, ve Vltavě a jejích tůních sahá od Mělníka až ke Zbraslavi, v okolí Prahy byl zavlečen do různých tůněk a zatopených lomů (Ladví, Spořilov atd.), na Berounce jsem tento druh sbíral doposud jen v tůňkách Berounky u Skrej na Křivoklátsku. O původnosti jednotlivých nalezišť je těžko rozhodnout pro naprostý nedostatek přesných pozorování. Taková přesná, mnohokrát opakovaná a důkladná pozorování a soustavné sběry z celých Čech mohou jedině přispět k vysvětlení této otázky.

Vojen Ložek.